

Соркочевци, Ростиславъ Стратимировичъ и Стоянъ войвода¹⁾ — и когато манастирската църква се изписвала при Търновския владика Дионисий Рали, замѣсенъ въ подготовката на тия движения²⁾, властта населила нѣколко турски бейове въ село Дебелецъ. Понеже българското население било разпръснато изъ горитѣ и Балкана, бейоветѣ довели отъ Дунавската равнина съ себе си по десетина семейства-раи да обработватъ земята. Ала тѣ били недостатъчни, та турцитѣ повикали съ голѣми обещания българи и отъ Балкана. Оказало се, че между дошлиѣ балканци имало твърде много немирни и бунтовни лица. Затова бейоветѣ повикали и около 20 — 30 турски семейства, които да държатъ въ покорностъ раитѣ. Въ тия времена преселниците турци заграбили много манастирски имоти. Въ по-новитѣ времена, въ годинитѣ на Възражданieto, положението отново се измѣнило. Кърджалиитѣ навлѣзли въ Котловината, ограбили и разрушили манастира и чифлицитѣ на бейоветѣ. Земята останала пакъ необработена и турцитѣ отново били принудени да викатъ раи отъ Балкана или отъ полето за работници, като обещавали да имъ пазятъ вѣрата, манастиритѣ и църквитѣ. Нѣкои, обаче, бейове и аги, стопани на имоти, недоволни отъ приходитѣ почѣнали да продаватъ имотитѣ си било на манастира, било на раитѣ. Така манастирътъ взелъ отново да се засилва. Намира се въ манастиря една турска тапия (владало), въ която презъ 1834 год. Ахмедъ Байрактаръ разрешилъ на Дервишъ бей да продаде на манастира една нива за 393 гроша. Подобни тапии има и отъ други турски продавачи.

Въ това време манастирътъ се е намиралъ въ ржцетѣ на монаси отъ Самоковско, изпратени отъ Рилския манастиръ. Отъ тѣхъ има нѣколко бележки по църковнитѣ книги, написани на типиченъ черковно-славянски говоръ. Тѣ настояли да се съгради манастирски метохъ въ с. Присово, да се отвори килийно училище и да се събиратъ както за Присовския, така и за Рилския манастиръ помощи.

Въ църковната стара книга „Триодъ“, II-та часть, е забелязано:

Нде снег на маѣмъ перви денъ в село Присово

✠ ведомо се вѣде: в лето: *āwλ'š: (1836) aprīlīā;
з: ō верехъ стїхъ и ѡвешенихъ ѿ ѡвниенихъ
за верїѡ христїанскѡю ѡ градъ Тѣрновъ: ѿмена ѿхъ:
первіи Велчію; фторїи: Митїю Гофїала: Иѡанъ ѡ Бо-

¹⁾ Вижъ „100 годишнината на Велчовата завѣра“ П. Д. Крушевъ и Зв. Цоневъ. В. Търново.

²⁾ Вж. Пв. Ситгаровъ — Търновскитѣ митрополити.... Списание Б. А. Н., кн. 52.